

СТРАТЕГІЇ ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ ТА ВИБІР ОПТИМАЛЬНОЇ

Ключові слова: автомобільний транспорт, автотранспортне підприємство, технічний розвиток виробництва, стратегія, план реалізації, рухомий склад, виробничо-технічна база.

Ефективність роботи автотранспортних підприємств (АТП) на сьогоднішній день знаходиться в край незадовільному стані. Це, перш за все, пов'язано із значним фізичним та моральним зносом основних виробничих фондів АТП, при чому як рухомого складу (РС), так і виробничо-технічної бази (ВТБ) для підтримки автомобілів в роботоздатному стані. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є технічний розвиток виробництва, який передбачає комплексне оновлення АТП на основі системного підходу [1].

Як відомо, при розробці і реалізації таких заходів, як технічний розвиток, необхідно застосувати стратегічне планування – тобто формування стратегій технічного розвитку виробництва. Реалізація стратегії розглядається як реалізація визначеного комплексу організаційно-технічних заходів (варіантів технічного розвитку), які направлені на досягнення цілей та завдань стратегії. Комплекс заходів з реалізації стратегії (варіант технічного розвитку) складається з поєднання оновлення рухомого складу та розвитку ВТБ і відповідно може включати наступні варіанти:

- просте поповнення парку, яке вимагає модернізації існуючої ВТБ;
- просте поповнення парку, яке вимагає технічне переозброєння існуючої ВТБ;
- просте поповнення парку, яке вимагає реконструкцію існуючої ВТБ;
- складне (розширене) поповнення парку, яке вимагає модернізації існуючої ВТБ;
- складне (розширене) поповнення парку, яке вимагає технічне переозброєння існуючої ВТБ;
- складне (розширене) поповнення парку, яке вимагає реконструкції існуючої ВТБ;
- тотожна заміна рухомого складу, яка вимагає модернізації існуючої ВТБ;
- тотожна заміна рухомого складу, яка вимагає технічне переозброєння існуючої ВТБ;
- тотожна заміна рухомого складу, яка вимагає реконструкції існуючої ВТБ;
- модернізація парку рухомого складу, яка вимагає модернізації існуючої ВТБ;
- модернізація парку рухомого складу, яка вимагає технічне переозброєння існуючої ВТБ;
- модернізація парку рухомого складу, яка вимагає реконструкції існуючої ВТБ.

Процес прийняття рішення щодо реалізації тої чи іншої стратегії технічного розвитку, з точки зору технології менеджменту, можна розглядати як послідовність етапів і процедур, що мають між собою прямі і зворотні зв'язки. Для розробки ефективних стратегій та механізмів їх реалізації в роботі розроблена методика управління визначенням стратегій технічного розвитку виробництва на передінвестиційній фазі [2, 3]. Дана методика передбачає послідовне проходження чотирьох етапів.

Етап 1 передбачає збір вихідної інформації, її аналіз та формулювання можливих стратегій технічного розвитку виробництва. Для аналізу зібраної інформації та формулювання можливих стратегій технічного розвитку доцільно скористатися SWOT-аналізом, який дає можливість дослідити сильні та слабкі сторони діяльності АТП з метою пристосовування до мінливих можливостей та загроз зовнішнього середовища

Етап 2 передбачає формування варіантів технічного розвитку для стратегій, запропонованих на попередньому етапі. В залежності від ефективності роботи

підприємства, стану основних фондів та тенденцій розвитку ринку розробляються можливі варіанти технічного розвитку виробництва із множини стратегій, запропонованих вище.

Етап 3 включає в себе економіко-математичне моделювання роботи АТП за варіантами технічного розвитку та відбір тих, що відповідають критеріям ефективності. В результаті розрахунків, для кожного варіанту визначається економічна ефективність та відсіюються неефективні варіанти. Варіанти, як відповідають критеріям ефективності, впорядковуються по величині чистої теперішньої вартості майбутніх грошових потоків і формують масив ефективних варіантів.

Етап 4 передбачає оцінку фінансової реалізованості варіантів, розробку остаточного плану реалізації стратегії (або портфелю технічного розвитку) та прийняття остаточного інвестиційного рішення. На даному етапі розробляється календарний план виконання робіт по впровадженню варіантів технічного розвитку та визначаються необхідні матеріальні ресурси.

Для реалізації спочатку відбирають такий варіант технічного розвитку з найбільшою чистою теперішньою вартістю, для якого підприємство має можливість залучити необхідні обсяги початкових інвестицій та фінансових ресурсів на кожному часовому кроці. Якщо в результаті реалізації цього варіанту у підприємства залишається певна частина інвестиційних коштів, то аналогічним чином виконується пошук додаткового варіанту технічного розвитку, який підприємство в змозі реалізувати. Такі варіанти об'єднуються в портфель технічного розвитку.

Остаточне інвестиційне рішення по схваленню або відхиленню стратегії/портфелю технічного розвитку приймається керівництвом підприємства та затверджується стратегія/портфель технічного розвитку підприємства. Якщо по стратегії/портфелю приймається позитивне інвестиційне рішення, тоді виконується узгодження та затвердження остаточної організаційно-технічної документації та відбувається перехід до інвестиційної фази технічного розвитку.

Список літературних джерел

1. Бідняк М. Н. Виробничі системи на транспорті: теорія і практика / М. Н. Бідняк, В. В. Біліченко. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2006. – 176 с. – ISBN 966-641-200-4.
2. Смирнов Є. В. Управління визначенням стратегій технічного розвитку виробництва на автомобільному транспорті / Є. В. Смирнов // Наукові нотатки. Міжвузівський збірник. – Луцьк, 2010. – Випуск 28. – с. 503-508.
3. Біліченко В. В. Визначення ефективності проектів технічного розвитку виробництва на автомобільному транспорті / В. В. Біліченко, Є. В. Смирнов // Наукові праці Вінницького національного технічного університету, – 2009. – №2. – режим доступу до журн. : http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/vntu/2009-2/2009-2.files/uk/09vvboat_ua.pdf.

Смирнов Євгеній Валерійович – асистент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет.